

Gyvenimas po gyvenimo

KUN. ROBERTAS GRIGAS

Prieš 20 metų žuvo kunigas Juozas Zdebskis (1929-1986)

1986 m. balandžio 23-čiąją datuotas pagrindžio leidinys „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ nr. 70 vedamajame straipsnyje rašė:

„Vasario 5 d. autoavarijoje žuvo Rudaminos klebonas, vienas iš Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto steigėjų, kun. Juozapas Zdebskis. Vasario 10 d. Lietuvos valstybinė autoinspekcija laidojo 'Keliai, mašinos, žmonės' pranešė, kad kelyje Varėna-Eišiškės, ties Valkininkų sankryža J. Zdebskiui priklausantys 'Žiguliai', vairuojami A. Sabaliausko, išvažiavo į kairę kelio pusę ir susidūrė su pienovežiu. Avarijos metu žuvo trys 'Žigulių' keleiviai, ketvirtas – R. Žemaitis sužalotas. Avarijos priežastys tiriamos.

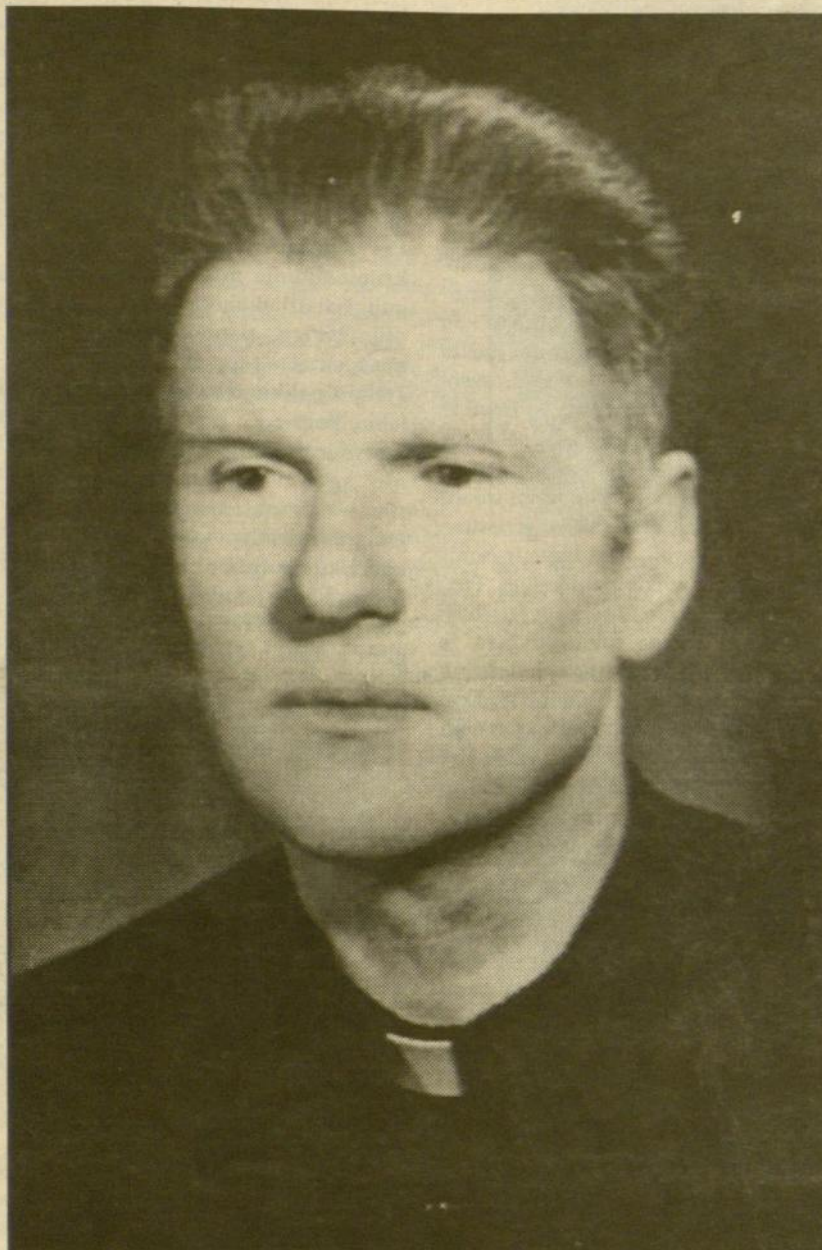
TASS, informuodamas užsienį, pateikė naują avarijos versiją: J. Zdebskio 'Žiguliai', vairuojami A. Sabaliausko, lenkė automobilį ir, išvažiavę į kairę kelio pusę, susidūrė su pienovežiu. Avarijos metu buvo mirtinai sužalotas J. Zdebskis, vairuotojas Algis Sabaliauskas ir keleivė, kurios pavardė negarsinama. R. Žemaitis nuvežtas į ligoninę. Pienovežio vairuotojas nesunkiai sužeistas nugabentas į ligoninę. Nė vienu atveju nebuvo paminėta pienovežio vairuotojo pavardė. TASS nedavė jokios informacijos apie automobilio, kurį lenkė J. Zdebskio 'Žiguliai', vairuotoją, galimus keleivius. Nenurodo automobilio valstybinių numerių, kai tuo tarpu šis automobilis galėjo būti avarijos priežastimi, o vairuotojas – įvykio liudininku.

Kun. B. Laurinavičiaus pastūmimas po sunkvežimio ratais, sadistiški L. Šapokos ir Mažeikos nužudymai, Lietuvos Helsinkio grupės likvidavimas, pastangos bet kokia kaina sunaikinti TTGKK, nuolatiniai saugumo išpuoliai prieš kun. J. Zdebskį leidžia daryti prielaidą, kad ši avarija nebuvo atsitiktinė, bet rūpestingai suplanuotas ir įvykdytas smurtas, juo labiau, kad buvo įvairiai trukdoma atsiimant kun. J. Zdebskio lavoną bei asmeninius daiktus. Po avarijos J. Zdebskio 'Žiguliai' buvo nugabenti į Šalčininkų autoinspekciją ir iškrėsti.

Žuvimo dieną buvo išjungtas Rudaminos klebonijos telefonas, ir apie avariją artimieji sužinojo tik po paros laiko. Saugumiečiai ypatingai sekė visą laidotuvių laiką. Jaunuolius, besirūpinančius laidotuvių, akiplėšiškai sekė saugumo mašinos. Nepaleido jų ir grįžus namo, po laidotuvių: ilgą laiką, kur jie beeitų – nuo ryto iki vakaro sekė saugumo agentai. – informavo „LKB kronika“.

ŠIO ŠEŠTADIENIO PRIEDO PUSLAPIUOSE

Gyvenimas po gyvenimo • Kun. Juozo Zdebskio žūties 20-ąsias metines minint • Rasūnas—elėraščiai • Panevėžyje keliasdešimčiai rašytojų užteko ir vietos, ir laiko • Aštuoni jaunimo chorai į 8-tąją dainų šventę • Dailininkės dovanos Lietuvai

kun. Juozas Zdebskis

Praėjo 20 metų nuo tos šaltos vasario 10-osios, kai avarijos žiauriai sužalotą kunigo Juozo Zdebskio kūną, didžiulės tikinčiųjų ir Lietuvos patriotų minios palydėtą, prigludę Rudaminos (Lazdijų raj.) šventoriaus kalnelis. Įtartinos jo mirties aplinkybės iki šiol neišaiškintos. Daugelis laidotuvių dalyvavusių gerai prisimena keistą KGB suaktyvėjimą tomis dienomis. Liudininkai (pvz., Saulius Kelpšas, padėjęs rengti žuvusiojo kūną laidotuvių) tvirtina avarijos smūgius galėjus būti ne vienintele kunigo mirties priežastimi ir mini apskritą žaizdą jo kaktose, panašią į kulkos paliktą žaizdą. Šiuo ir kitais panašiais laisvės ir tiesos kovotojų mirčių atvejais galutinį aiškimą galėtų suteikti nebent ekshumacija ir principingesnė, negu iki šiol, Nepri-

klausomos Lietuvos teisėtvarkos laikysena SSRS okupacijos nusikaltimų atžvilgiu.

O kunigas Juozas, Tėvelis, kaip jį vadino „Eucharistijos bičiuliai“, jo globotas jaunimas, jo pagalbos sulaukė visų rūšių kenčiantieji ir atstumtieji, paslaptingu būdu tebegyvena tarp mūsų. Tai iš tiesų, yra „gyvenimas po gyvenimo“, jeigu pavartotume populiarios Raimondo Mudi knygos pavadinimą. Kasmet per praėjusius du dešimtmečius prie jo kapo nuošalioje Rudaminoje ištvėringai renkasi tiek okupacijos metų bendradarbiai ir bendraminčiai, tiek naujai kunigo asmenybę atradusieji jau laisvoje Lietuvoje, kurios politinio prisikėlimo kunigas nesulaukė, bet kurios dvasinio atgimimo vidinės laisvės pamatus jis nuosekliai klojo ir savuoju aukos

Gyvenimas po gyvenimo

Kasmet per praėjusius du dešimtmečius prie jo kapo nuošalioje Rudaminoje ištvermingai renkasi tiek okupacijos metų bendradarbiai ir bendraminčiai, tiek naujai kunigo asmenybę atradusieji jau laisvoje Lietuvoje.

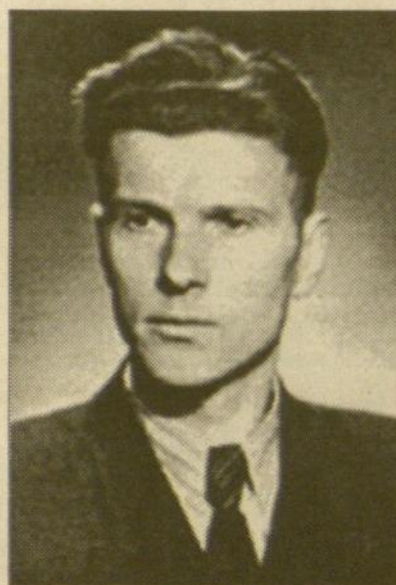
Atkelta iš 1psl.

gyvenimu, ir tikriausiai kankinio mirtimi. Jaunąją kartą ir dvasinių vertybių ištroškusiuosius pasiekia sesers Loretos Teresės Paulavičiūtės iššifruotas ir be galo kruopščiai išleistas daigiatomis kun. Juozo Zdebskio raštų palikimas – dieno-raščiai, pamokslai, laiškai, pogrindyje vestų rekolekcijų mintys. Jo dvasios šviesos ir meilės pavyzdžio paveiktieji – nūnai kunigai, seserys vienuolės, gražių šeimų tėvai ir mamos, Tėvynės kultūros, politikos ir paprastų (nemažiau svarbių) profesijų darbininkai – šiandien toliau tęsia tą kilnios Lietuvos, Kristaus Lietuvos kūrybą, kuri buvo ir kunigo Zdebskio siekis bei idealas. Turbūt tokia sėkmė, kai žmogaus berto gėrio sėklos toliau dygsta ir skleidžiasi, kai galinga idealizmo banga, pasklidusi iš vienos širdies, išjudina daugelį kitų ir nubanguoja per kelias kartas – turbūt tai ir yra asmenybės kilnumo, jos autentiško ryšio su Dievu, kitaip pasakius, šventumo liudijimas.

Vyskupas Motiejus Valančius, savo raštuose apibūdindamas ano meto kunigus, apie 1863 m. sukilimo vadą kun. Antaną Mackevičių tarsi su užuojauta, bet ir su tam tikra pagarba rašė, kad tai buvęs „žmogus keisto dievobaimingumo“. Vyskupas, supratęs visą ginkluotos kovos kontroversiją krikščionio ir tuo labiau kunigo gyvenime, vis dėlto pripažino, kad kun. Mackevičiaus pasirinkimas ejo ne iš avantiūrizmo ar nevaldomo temperamento, ne iš priešų neapykantos, o iš skausmingai išmąstytos ir kaip sunki našta priimtąs priedermės būti drauge su skriaudžiamą savo tauta, išvien su tais vargšais dalgininkais statyti ir savo gyvybę pavoju už teisingumą. Kitu būdu, bet panašia prasme reiškėsi ir kunigo Zdebskio Dievo baimė, paklusnumas Dievo valiai, siekiant žmonių sielų didesnio labo. Negali nestebinti jo darbų plėtos apimtys ir įvairovė. Tai ir įprastinė parapijinė sielovada Lietuvoje, ir sakramentiniai patarnavimai po Sovietiją išsklaidytiems, kunigų neturintiems kitataučiams katalikams, ir dvasinė parama lietuviams, rekrū-

taujantiems sovietų armijoje, jų, taip pat politinių kalinių, tremtinių lankymas; tai rekolekcijos jaunimui, vienuolėms, „Eucharistijos bičiuliams“, uoliai vykdoma vaikų katechizacija, drakoniškų okupacinių įstatymų tuo metu draudžiama – už ją du kartus teisiama ir kalinamas Pravieniškėse ir Lukiškėse kartu su kriminaliniais nusikaltėliais; tai reguliariai atliekami mąstymai, dvasinių įžvalgų, pamokslų užrašai ir konspektai – tapę dabar išleisto rašytinio palikimo, tikro gilių minčių lobio, pagrindu; tai – ypatingas dėmesys ir dvasinis vadovavimas vidinių kovų varginamiems, palūžusiems, atstumtiems asmenims; pagaliau, įvairialypė pogrindžio veikla, katalikų jaunimo organizavimas, pagrindinės spaudos leidyba ir platinimas, darbas Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitete... Šalia viso to – sveikas linksmumas ir savitas humoro jausmas (ypač rizikingose situacijose), pomėgis dainai, domėjimasis istorija, literatūra, archeologija ir sunkiai paaiškinamais paranormaliais reiškiniiais, davęs pagrindo spėliojimams apie paslaptinius Tėvelio sugebėjimus... Esu tikras, kad paminėjau toli gražu ne visus bruo-

žus, kuriais kunigas Juozas stebino, žavėjo ir praturtino jį susitikusius žmones. Kviečiu apie juos paliudyti ir kitus, žuvusiojo bičiulius, pažįstamus. Atrodytų, kaip begali ir sutalpinti tiek plačiašakės įvairovės vieno žmogaus indas. Kai tokia interesų, darbų, talentų daugybė, dvasininkui lengva išsibarstyti paviršiuje, prarasti gilumą. Čia, matyt, ir prieiname prie kunigo Zdebskio jėgų paslapties; prie visą tą gražų margumyną valingai harmonizuojančio, Dievo garbei palenkiančio prado. Juk kokių paros metu besugrįžtų: iš Pavolgio, Sibiro, Kazachstano ar nuošalaus Lietuvos kaime, kur senukui ligoniui nuvežė pataisytą radijo aparatą gintis nuo vienvatės, auštant ar vidurnaktį, kunigas Juozas skubėjo į medinę Šlavantų bažnytelę aukoti šv. Mišių, apmąstyti Kryžiaus kelio. Tarp linksmų dainų apie mūsų svajonę, laisvą Lietuvą, tarp rimtų darbų aptarimo neužmiršdavo sutelkti širdžių Rožinio maldai. Asketiškoje kaip kišenėlė Šlavantų (ten kunigavo 11 metų) klebonijoje tebuvo būtiniausi padėvėti baldai, šeimininko ir svečių laukė paprastas kaimiškas valgis, o tačiau tasai Kunigas gebėjo

daugybę sušelpsti duona ir meile tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų...

Dėkingai prisimindami mūsų Bičiulį ir pasitikėdami jo užtarimų iš Tenai, iš mums dar neprieinamos Šviesos, ir po 20 metų dvasioje kartojame kažkada įtaigiai jo tartas mintis, ir truputį prasiveria uždanga į visų mūsų siekinį, į nuskaidrintąją Meilės Būtį:

„...Vaikeliai, tegul nepraeina diena, kad vakare savęs nepaklaustumėt: Ar visa gera dariau, ką šiandien daryti galėjau?..“

„...Yra tik viena tikra laimė – tai matyti laime spindincias kito žmogaus akis ir žinoti, kad tai tu esi šito priežastis, tu prisidėjai, kad kitas būtų laimingas...“

„...Ir dėl vieno žmogaus verta pervažiuoti visą (SSRS) imperiją...“

„... Viešpatie, leisk visa, kas sunku, pakelti kaip Tu ant kryžiaus – kaip pelnytą bausmę už savo, už lietuvių tautos, už visų žmonių nuodėmes – už Tavo meilės paniekinimus...“

Kun. Juozo Zdebskio atminimui – vaizdelis iš jo žūties 20-ųjų metinių paminėjimo š.m. sausio 27 d.

Kun. Juozo Zdebskio žūties 20-ąsias metines minint

ALDONA MANKUTĖ-KURSEVIČIENĖ

Š.m. sausio 27 d. Kaune, Kardinolo Vincento Sladkevičiaus vardo muziejuje, buvo minimos kun. Juozo Zdebskio 20-osios žūties metinės.

1986 m. Lietuva neteko daug savo širdies į jos nepriklausomybę ir tikėjimą įdėjusio žmogaus, kurio plati kunigiška veikla plaukė iš gilaus vidinio religinio gyvenimo.

Juozas Zdebskis gimė 1929 m. gegužės 10 d. Marijampolės apskr., Krosnos (vėliau Mindaugų) parapijoje, Naujienos kaime. 1948 m. baigė Kalvarijos gimnaziją ir įstojo į Kauno Tarpdiecezinę kunigų seminariją. Kunigystės šventimus gavo 1952. 09.21 d. iš vyskupo Kazimiero Paltaroko. Du kartus: 1964-1965 ir 1971-1972 metais „jo parapijiečiais“ tapo ir Lukiškių, Vilniaus, Pravieniškių kalėjimų lagerių kriminalistai: sovietinės valdžios teistas už vaikų katekizavimą ir visokeriopą pagalbą tikintiesiems, kalėjo drauge su vagimis, plėšikais ir kitokiais nusikaltėliais.

1957-1959 m. dirbo vikaru Kauno Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčioje. Metus prieš žūtį kun. J. Zdebskis dirbo Lazdijų raj., Rudaminioje. Ten ir baigėsi šio švento žmogaus žemiška kelionė. Ten jis ir palaidotas.

Kun. J. Zdebskis atliko daug gerų darbų: 1969-1985 m. važinėjo į misijas Pavolgyje, Kazachstane ir kitose SSRS vietose. Kaip kunigas lankė sąžinės laisvės kalinius, sovietinėje armijoje rekrutuojančius savo tikėjimo brolius. Veždavo jiems šv. Komuniją ir visokeriopai juos palaikydavo. Tris kartus aplankė Kazachstane tarnaujantį savo tikėjimo brolių Robertą Grigą, stiprino jį dvasiškai ir globojo. Buvo be galo atsidavęs savo pašaukimui, mylėjo Dievą ir žmones.

Tuo laikotarpiu su tokiais kaip kun. J. Zdebskis buvo stengiamasi susidoroti ir juos nutildyti. Žodžio laisvė buvo uždaryta kalėjime, o kun. J. Zdebskis visomis įmanomomis priemonėmis informuodavo pasaulį apie tikinčiųjų diskriminaciją ir kitokį blogį Lietuvoje. Už tai sovietų valdžios nuolat persekiotas. Buvo aktyvus religinės spaudos leidybės organizatorius, įkvėpėjas ir rėmėjas.

1978 m., drauge su kunigais A. Svarinsku, S. Tamkevičiumi, J. Kaunecku ir V. Vėlaviciumi, įkūrė tikinčiųjų teisėms ginti komitetą. Tai perpildė sovietinės valdžios neapykantos taure: kunigą persekiojo dar nuožmiau. 1986 m. kunigai A. Svarinskas ir S. Tamkevičius buvo nuteisti, o kun. J. Zdebskį perkėlė į Rudaminą, kur tais pačiais metais vasario 5 d. įtartinomis aplinky-

bėmis jis žuvo autoavarijoje.

1999 m. gegužės 8 d. kun. J. Zdebskio gimimo 70-mečio proga Rudaminioje susirinko gausus būrys bičiulių: tikėjimo brolių, studentų, moksleivių ir vietinių žmonių. Kad kunigas buvo visų gerbiamas ir mylimas, galėjome suprasti iš susirinkusiųjų kalbų ir apie jį išsakytų prisiminimų. Labai gražiai apie kun. J. Zdebskį atsiliepė visi jį pažinoję žmonės. Savo darbais jis buvo lyg švyturys, mokė paprastumo, meilės ir pagarbos kiekvienam žmogui, troško, kad jie eitų Dievo keliu.

Gegužės 9 d. kun. Zdebskis buvo prisimintas ir pagerbtas jo gimtojoje Mindaugų parapijoje, Naujienos kaime. Mišiose dalyvavo Vilkaviškio vysk. Juozas Žemaitis, kun. Robertas Grigas, kun. Vidmantas Strioka ir vietinis klebonas kun. Linas Daukša. Po Mišių gausus būrys dalyvių su vyskupu ir kunigais nuvyko į jo gimtinę Naujienos kaime, kur prie Žaltycio ežero dar tebestovi kukli Zdebskių sodyba. Dabar tai senas, apleistas namelis, kuriame išaugo nepaprastai taurus žmogus. Reikia prisiminti, kad būtent iš tokių namelių išėjo ir Vincas Kudirka, Jonas Basanavičius, ir kardinolas Vincentas Sladkevičius.

Kai prieš sodybą iškilo ažuolinis kryžius—paminkas, skirtas kun. Juozo Zdebskio atminimui, visi čia susirinkę vieningai patvirtino, kad Aukščiausiasis neleis sunaikinti gėrio daiktų. Kryžius išdrožtas skulptoriaus Dominyko Čepo, iškalusio paminklą ir Rudaminioje. Kryžiaus centre — didelė, plačiai atverta Apaizdos akis tarsi stebi ir laimina kaimą, o galuose sprogstantys pumpurai simbolizuoja jaunystę, pavasarį, artimo meilės ir gėrio troškimą; viršuje — didelė saulė turėtų apšviesti ne tik žmogaus širdį, bet ir takus, kuriais nuo vaikystės bėgiojo Zdebskių Juozukas.

Šių metų sausio 27 d. vykusiam minėjime dalyvavo prelatai, kunigai, seni ištikimi draugai, visais jo gyvenimo momentais buvę arti. Taip pat atėjo daug kauniečių, svečių, kuriuos sunkiai talpino Kardinolo Vincento Sladkevičiaus memorialinio muziejaus salė.

Graudus „Requiem“, smuiku atliktas Muzikos akademijos studentės Mildos Kasparavičiūtės, priminė kun. Juozo Zdebskio sunkų gyvenimo kelią ir kankinio mirtį. Dainavo būsimoji medikė, ateiti-

ninkė Eglė Urbonavičiūtė. „Vaiko tėviškes namų“ ansamblis, vadovaujamas I. Mažeikaitės, atliko keletą kūrinių, kanklėmis pritariant pačiai mažiausiajai.

Arkivysk. Sigitas Tamkevičius savo kalboje paminėjo, kad kun. J. Zdebskis buvo neeilinė asmenybė, o Dievo apdovanotas visokiomis malonėmis žmogus. Jam dirbant vikaru 1965 m., abu planavo pogrindžio leidinius. Kun. J. Zdebskis buvo vienas iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidejų. Už tai nukentėjo, buvo teisiamas.

Kun. S. Tamkevičiui teisme pavyko dalyvauti kaip kun. Zdebskio motinos palydovui. Tuoj po teismo S. Tamkevičius buvo suimtas ir teisiamas, o kun. J. Zdebskio teisme pasakyta kalba pakliuvo į pirmuosius Kronikos puslapius.

Kalbėjęs paminėjime kun. Robertas Grigas pasakė, kad kun. J. Zdebskis jau iš prigimties, iš tėvų namų židinio atsinešė gilų tikėjimą ir buvo kažkoks kitoks — išsiskyrė pamaldumu ir gerumu. Padėjo jam už pagalbą tarnaujant sovietinėje armijoje, taip pat už pagalbą ir jo tėvams. Pasiūlė įkurti Šlavantuose (kur jis paskutiniu metu dirbo) jo atminimui muziejų.

Šlavantuose dirbdamas sunkiomis sąlygomis, subūrė daug jaunimo ir liko visų širdyse kaip geras ganytojas. Jo dėka kai kurie jaunuoliai pasirinko kunigystės kelią. Jo kunigiškos globos čia, Šlavantuose, sulaukė visi vargantys ir beglobiai žmonės. Sau kun. Juozas Zdebskis laiko skirdavo labai mažai, o ir tuo pačiu menku laisvalaikiu jį buvo galima atrasti mažoje Šlavantų bažnytelėje einantį Kryžiaus kelius.

Kun. Alfonsas Svarinskas atėjo į kun. J. Zdebskio paminėjimą su dovanomis ir pilna širdimi gerų žodžių apie jį. Kalbėjo, kad tai gėrio išikūnijimas ir palygino jį su šv. Teresėle. Kun. Svarinskas dažnai lankė Šlavantuose dirbantį savo draugą, padėdavo kaimuose lankyti ligonius. Priminė jo nuolatinį persekiojimą ir būdus, kuriais buvo mėginama su juo susidoroti. Kai kun. J. Zdebskis buvo chemiškai apdegintas, jam visokeriopai padėjo ir slaugė savo namuose. Prisiminė kun. J. Zdebskį ir kaip humoro žmogų, kuris, progai pasitaikius, pasišaipydavo iš savo persekiotojų. Kvietė dėkoti Dievui už tokį, kaip kun. J. Zdebskis, duotą Lietuvai žmogų.

Labai nuoširdžiai apie kun. J. Zdebskį kalbėjo sesuo Birutė Žemaitytė. Ji buvo šalia, kai kunigas gulėjo ligoninėje. Daug pasakė apie jo elgesį ir kančias, kai buvo mėginama su juo susidoroti morališkai ir paversti ligoniu. Kiek galėdama, ji stengėsi padėti ir buvo šalia iki paskutinių jo gyvenimo dienų. Paminėjo, kad kun. J. Zdebskiui teko Kristaus dalia. Jis paliko gilų pėd-

Nukelta | 7 psl.

Kun. Robertas Grigas kalba kun. Juozo Zdebskio žūties 20 m. paminėjimo iškilmėse 2006 m. sausio 27 d.

Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, SJ, dalinasi prisiminimais apie kun. Juozą Zdebskį, 2006 m. sausio 27 d. vykusiam jo žūties 20-ųjų metų paminėjime.

Žodžio laisvė buvo uždaryta kalėjime, o kun. J. Zdebskis visomis įmanomomis priemonėmis informuodavo pasaulį apie tikinčiųjų diskriminaciją ir kitokį blogį Lietuvoje.

R A S Ū N A S

*** **

...Ak, teisingas mums tėvo skaitytųjų knygų pasaulis! —
Vakara, išraiškingai, kol miegas įveikdavo jį, kaip su broliu ir mus! —
Ten sugrįždavo laikas praėjęs, taurumas tenai nugalėdavo visad apgaule,
Ten beginklius mes gynėm, ten pirmąsyk laidojom — vyriškai skausmą
sutramdę — žuvusius teisiai draugus...

Ankštame kambarėly, beskonio, begrožio sovietmečio pussapny —
Kur idėjų — brukte brukamųjų padirbtų monetų — ir formų jų
mirusių purtės širdis —
Dovanojo plačius horizontus, ir jūras, ir kvapą užniaužiantį —
„kas bus kitam puslapy?“ —
Mums, užmiršusiems laiką ir erdvę, Karl May, Haufo išmonė,
„Tūkstantis ir viena naktis“...

Čia pažinome garbę užstoti ir ginti nuo smurto klastingo silpnuosius,
Čia draugystę ištikimą vertinom ryžto net mirt už viens kitą matu,
Droviai tyliai sutikom čia pirmąsyk paslaptį meilės pirmosios
Ir per mirtį mums ilgesiu liko gyventi Nšo–tši, apačų Gražioji
Diena, ir bebaimis karys Winnetou...

Tik per mirtį — padėjo suvokti teismus tėvo knygų pasaulis —
Jau tada — tik auka, kas netikra ir tikra, švariai atsijos;
Tik per skausmo vartus, tik per netektį tarsi išnešt duota mums
į Anapusę saulės
Meilę, tiesą, draugus ir nesuteptą širdį — kaip antspaudą, viliantis visa
atrasti už durų tikrosios Esos.

Ar tikrai ne tą patį skersai išilgai išmaišytą, vaikystėje stipriai
pamiltąjį kraštą
Visą laiką ir stengiuos įkūnyt savajam laike ir kasdieniam kely?
Ir tikrai – sutinku nuolat progas ir žmones dar spalvingesnius nei
raštuos,

Ir kartojasi aštrūs siužetai, kur viską patikrint gali.

Juk vėliau, kai slėpiau katakombų žinias, užkariautojų armijos
priesaiką atmečiau
Ir kai tardomas nieko neišdaviau, į mergaitę kiekvieną kaip sesę ar
ginamą dukrą žvelgiau, —
Ačiū, tėve, — tai ir tavo vakaro skaitymų pasekmės,
Kai mes jojom kaip vėjas per prerijas su laisvės broliais ir sesėmis. Hau!

*** **

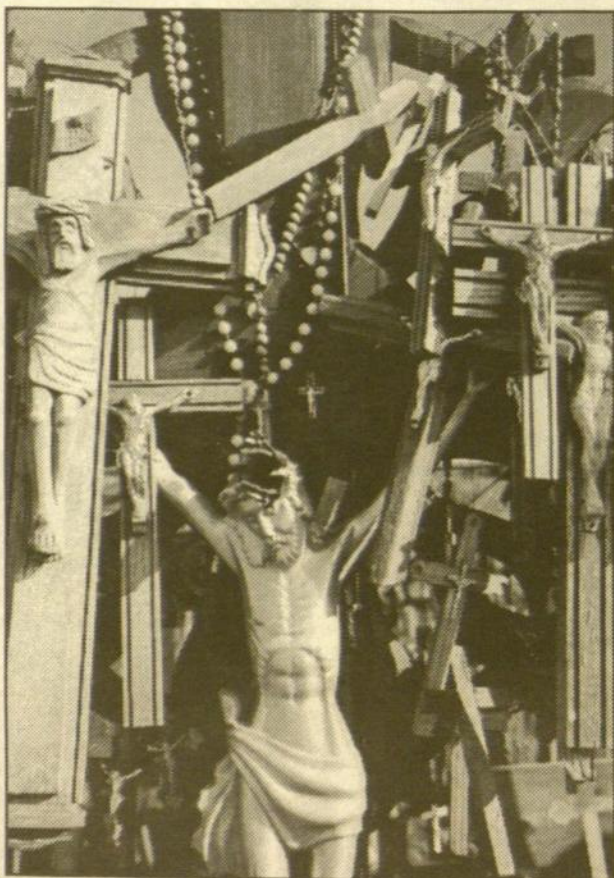
Nebijokim niekšybę vadinti niekšybe,
Taip, atleidę žmonėms, nes ir budeliai aukos, tiesa.
Aukos baimės ir prievartos, parbloktos savo puikybės,
Už kurią, sakė šeichas, didesnio silpnumo nesą.

Nebijokim įvardyt viešai išdavystės,
Taip, gailėdamies Iskarijoto lemties,
Melskim Šviesą šviesos nešvarius pinigėlius išdrįsti,
Kai pasiūlys — į dumblą, iš kurio jie kilę, nusviest.

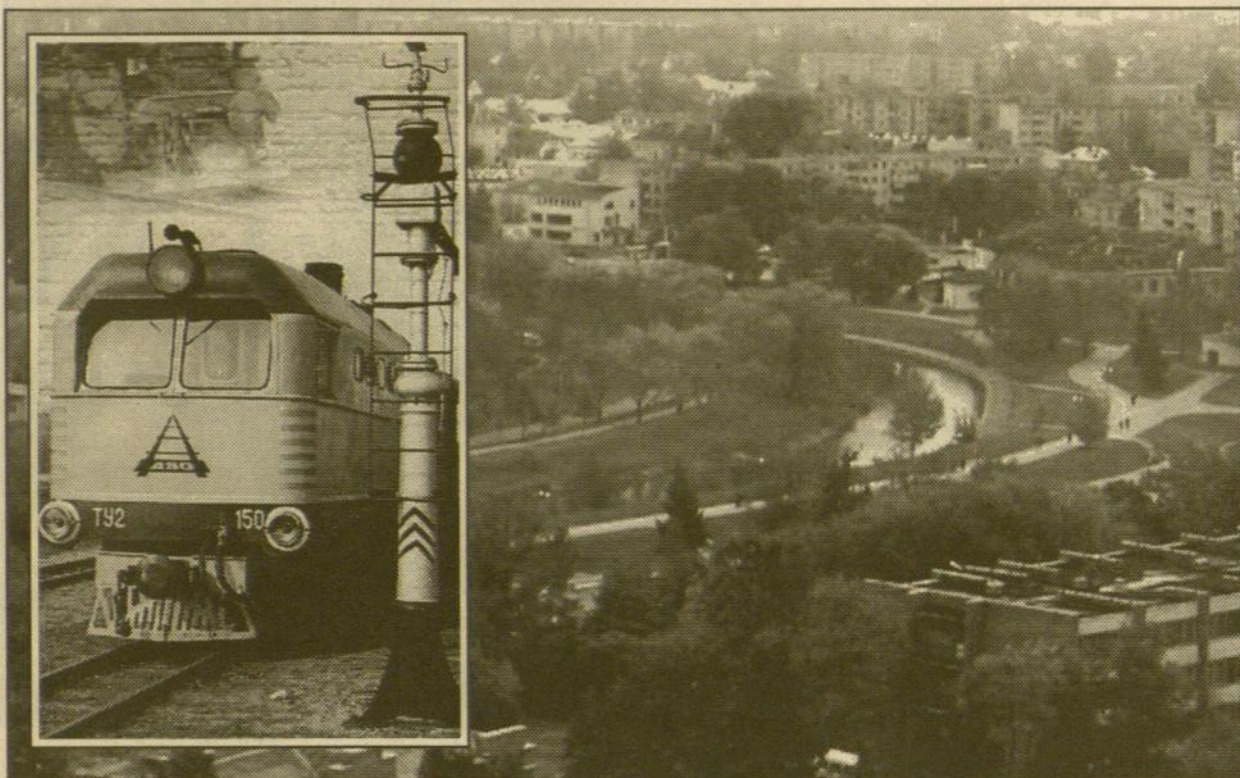
Nebijokime — blogis tik tolei galingas,
Kol bailumas jį dangsto pakeičiamais greitai veidais,
O be kaukės jis dreba ir tyžta, juokingas,
Kaip prasnaudęs gaidgystę vaiduoklis kapų aprėdais.

Jono Urbono nuotrauka

Baniutės Kronienės nuotrauka

Panevėžys.

Panevėžyje keliasdešimčiai rašytojų užteko ir vietos, ir laiko

RIČARDAS ŠILEIKA

Šeštasis respublikinis literatūros festivalis Panevėžio literatūrinė žiema sulaukė didelių šalčių atsitraukimo.

Jau buvo galima be pirštinių ir be kepurės stoviniuoti ant žaliaturėlio tilto per Nevėžį. Būtent čia ir įvyko festivalio atidarymo ceremonias, palydimas gausių fotoaparatais užraktų čiaušėjimų, moksleivijos dainų, centų skambėjimų užšalusios upės ledan. Tobulų skylių prigręžioje žvejai tūpčiojo tai prie vienos, tai prie kitos. Jie turėjo savo tikslų ir savo nuotaikų.

Panevėžio bendruomenių rūmų sienos ir stogas priglobė keliasdešimt įvairiaplaukių ir įvairiamžių rašytojų, literatūros festivalin atkakusių iš Vilniaus, iš Kauno, iš Biržų, iš Kupiškio. Tačiau sėdimų vietų pakako visiems. Diskusiją „Kelias, kelionė žodyje ir ne tik...“ koordinavusi Salomėjos Nėries premijos laureatė, poetė Dvilė Zelčiūtė labai subtiliai provokavo išpasakoti, reflektuoti savo gyvenimiškąsias ir verbalines keliones. Ir pagret egzistuojančios materialiosios ir dvasinės apčiuopiamybės kalbėjusi

sių liežuvių neišvengiamai buvo vienijamos vienan nepažinios nežinios maršrutan.

Kas ištis svarbu Panevėžio literatūrinėje žiemoje, kad buvo patiestas kelias jaunuomenės kūrybai, konkrečiau, kad jie pakviesti lygion bendrysten su jau keliasdešimt metų kūrybos sultis spaudžiančiais ir jas konservuojančiais rašytojais. Moksleivijos ar jau studentijos poezijos ir prozos rašinių teko klausytis Panevėžio „Šaltinėlio“ bibliotekoje ir Bendruomenės rūmuose. Rašančių ar bandančių rašyti, įsiklausančių į savo asmeninio laiko procesą jaunimo džiugu yra nemažai. Ką parašę skaitė net septyniolika jaunų žmonių. Tris konkurso prizus laimėjo Biržų Saulės gimnazijos gimnazistė Aušra Kaziliūnaitė, Panevėžio Žemynos vidurinės mokyklos moksleivis Tomas Petrulis, J. Baltikonio gimnazijos vienuoliktokė Ineta Platonaitė. Nemuno savaitraščio ketvirčio prenumerata teko Panevėžio V. Žemkalnio gimnazijos sep-

tyniolikametei Aistei Motiejūnaitė. Už teksto autentiškumą Juozo Miltinio vidurinės mokyklos dvyliktoke Gintarė Čičiulkaitė gavo Dvilės Zelčiūtės vardinę (be abejo, autografuotą) knygą.

Juozo Masiulio knygyno šeimininkai Arūnas ir Karolina Paliuliai šių metų, kaip ir visų kitų literatūrinių Panevėžio žiemų, dalyviams suteikė vietą ir laiką skaityti savo tekstus, juos pristatyti skaituomenei. Dargi ir raudonu vynu pavaišino.

Jau gerokai įtemus, gausi festivalio publika subruzdėjo geležinkelio stotin. Čia jų jau lukuriavo Aukštaitijos siaurojo geležinkelio administracijos sekretorė Jolita Mickevičiūtė. Ji visus dviejų pilnutėliausių vagonų keleivius festivalininkus labai rūpestingai globojo iki pat Troškūnų stoties ir vėl atgalios Panevėžin. Šilumvežio mašinistas Alfonsas Čuplinskas irgi jo padėjėjas Eduardas Minius garantavo absoliutų saugumą. Pristigus net per abu vagonus esančių šešiasdešimties sėdimų vietų, drauginių rašto žmonės bendrakeleiviams mielai suteikė papildomų vietų ant savo kelių. Labai maloningai klientus aptarnavo siauruko palydovė Šiaulių dramos teatro aktorė Olita

Kas ištis svarbu Panevėžio literatūrinėje žiemoje, kad buvo patiestas kelias jaunuomenės kūrybai, konkrečiau, kad jie pakviesti lygion bendrysten su jau keliasdešimt metų kūrybos sultis spaudžiančiais ir jas konservuojančiais rašytojais.

Dautartaitė, labai griežtai visus aliai vieno tikrino ir bilietus žymėjo visapusiškai griežtas kontrolierius Ričardas Šileika. Savo pirmąją, nors ir nereikalingą pagalbą siūlė medicinos širdingos sesutės ir broliukai chirurgai. Iš Troškūnų geležinkelio stoties link bernardinų vienuolyno namų kelią švietė uždegtos žvakelės. Prie vienuolyno durų rašytojus geriausiais žodžiais sutiko parapijietis, muziejininkas Raimondas Guobis. Gerkles skalavo čobrelų arbatos gurkšniai gurkšneliai. Sausio vidurnaktį klausydamasis poezijos įvairių Troškūnų vienuolyne gyveni tik čia ir amžinai. O Remigijaus Audiejaičio balsagaidės ir jo fleitos garsaaidžiai kaipmat vedė nuvedė pačian dangun.

Švelniakailis Panevėžio rytmetys anksčiau pakirdusius pasitiko dailininkės Dalės Monikaitės-Petrailienės tapybos lakštais. Savo abstraktius, ekspresyvius, ryškiaspalvius „Kelionės“ spalvų darbus autorę įtakėjo sukurti smuikininko Martyno Švėgzdos von Bekkerio muzikos ir šviesaus atminimo rašytojos, buvusios Lietuvos ambasadorės prie UNESCO Ugnės Karvelis žodžio kompaktinė plokštelė „La son et la parole“.

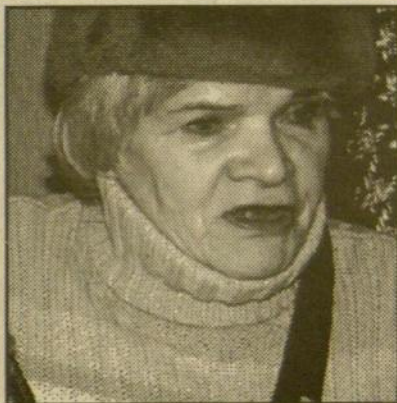
Panevėžio tuštutėlis šeštadienio rytmetys kiek vėleliau pakirdusius pasitiko rašytojo, poeto, eseisto, filmininko ir muzikanto Vytauto V. Landsbergio gitaros ir liaudies dainų vaiksios dermės garsynu. Prozininkė ir poetė Vidmantė Jasukaitytė neištvėrė natarusi padėkos ir pagyros žodžių. O fotomenininkas Stasys Povilaitis neilg trukus išigijo V. V. Landsbergio kompaktinę plokštelę.

Pamažėl bundancia pagiringa

Nukelta | 8 psl.

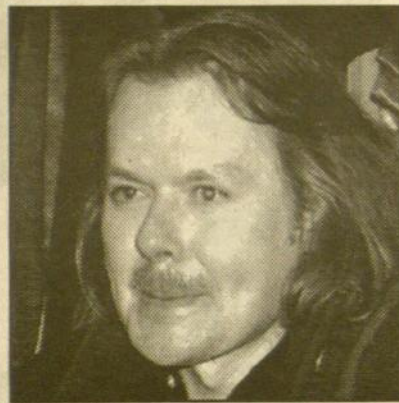
Poetas, eseistas ir fotografas Alis Balbierius bei Panevėžio literatūrinės žiemos siela — Elvyra Pažemeckaitė.

Šiaulių dramos teatro aktorė Olita Dautartaitė.

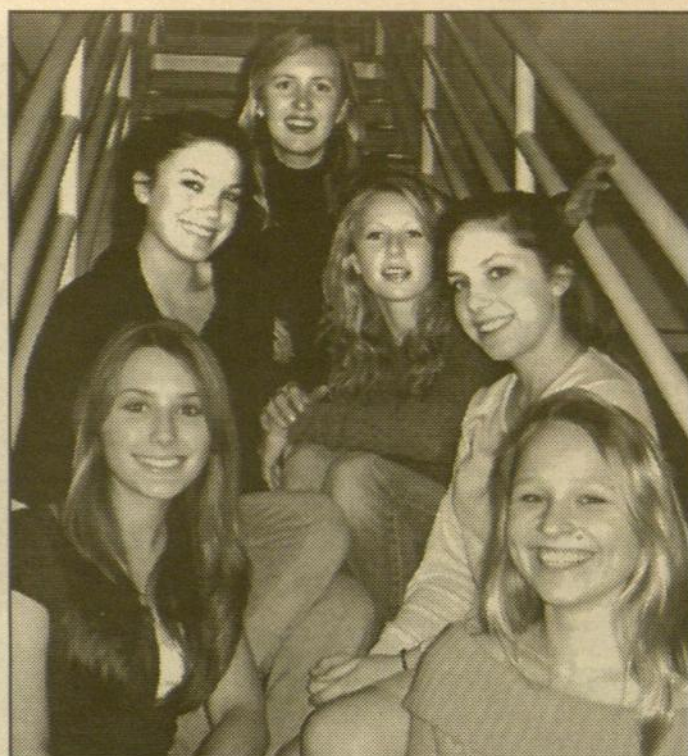
Aukštaitijos siaurojo geležinkelio administracijos sekretorė Jolita Mickevičiūtė.

Julijono Lindės-Dobilo premijos laureatas, poetas, eseistas ir vertėjas Kęstutis Navakas.

Nors ir rimtai ruošiamės Aštuntajai dainų šventei, bet lieka laiko repeticijose ir „pašdykauoti“.

Los Angeles merginų ansamblis „Banga“.

Aštuoni jaunimo chorai į 8-tąją dainų šventę!

NIJOLĖ BENOTIENĖ

Į 8-tąją dainų šventę „Atsiliepk daina“ yra užsiregistravę ir ruošiasi dalyvauti aštuoni jaunimo chorai. Tai Toronto Jaunimo choras (N. Benotienė, D. Viskontienė), New York lituanistinės mokyklos jaunimo choras (G. Bukauskienė), Čikagos – „Vėjelis“ (A. Daugirdas), Detroit – „Momiestelis“ (A. Giedraitis), Cleveland – „Naujoji intriga“ (S. Kliorys), Philadelphia – „Atžalynas“ (R. Rukšienė), Los Angeles – „Spindulys“ (D. Varnienė) ir Los Angeles merginų ansamblis „Banga“ (A. Jackūnaitė). Šiais rezultatais ypač džiaugiasi šventės organizatoriai, kurie dėjo daug pastangų įkvėpti ir sudominti jaunimą jungtis, burtis ar

organizuotis į choras, atgaivinti prieš 15 metų nutilusius dainų šventės akordus.

Toronto Jaunimo choras (tuomet Kanados Lietuvių jungtinis choras) susikūrė 2003-aisiais metais Trečiosios pasaulio lietuvių dainų šventės vykusios Lietuvoje proga. Chorvedžių – D. Viskontienės ir N. Benotienės dėka buvo suburta nuostabi energingų bei pareigingų jaunų dainininkų grupė iš visos Ontario provincijos, kurie sėkmingai dalyvavo III Pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje.

Pasklidus žiniai apie 8-tąją iš-eivijos dainų šventę, tuoj ir vėl į Prisi-kėlimo parapijos salę susirinko Toronto jaunimas dainai. „Choras repetuoja nuo rudens kiekvieną sek-madienį, ir kaip nekeista, – sako

Vaiva Underytė, – kas savaitę į cho-rą įsijungia vis naujas berniukas. Dabar jau esame 26 asmenys. Pir-mauja mergaitės, bet turime ir 10 vyrų“.

New York lituanistinės mo-kyklos jaunimo choro vadovė G. Bukauskienė džiaugiasi subūrusi jaunimo chorą šios šventės proga, bet neužmiršta ir paauglių tė-vų indėlio: „Turiu padėkoti jaunimo tėvams, nes tik jų dėka, šeštadienį pašventimu lietuviškumo palaiky-mui, mes galime dirbti su šiais nuos-tabiais jaunais žmonėmis. New York lietuviai labai gražiai ir sparčiai ruošiasi Dainų šventei. Dirbame pagal planą, iki 2006 metų peržiūrėjome ir pramokome visą dainų šventės re-per-tuarą. Dabar prie kiekvienos dai-nos apsistojame kur kas ilgiau, mė-giname dailinti, klausytis sąskam-bių, harmonijos, kuo daugiau dai-nuoti be akompanimento“.

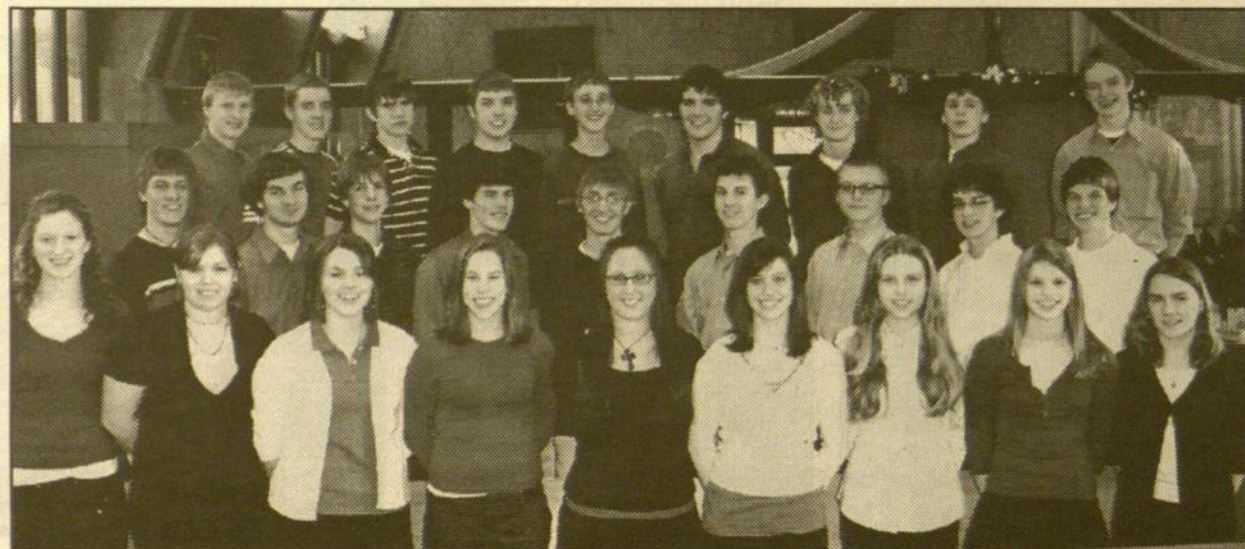
„Mūsų choras susibūrė prieš ke-lėtą metų, kai Los Angeles Šv. Kazi-miero bažnyčioje buvo pradėtos

organizuoti jaunimo ir jaunų šeimų Mišios, – mintimis dalinasi grupės vadovė ir įkūrėja Auksuolė Jackū-naitė iš California. – Nuo tada mer-ginos kartą per mėnesį gieda bažny-čioje. Pradėjome nuo paprastų vien-balsių giesmelių, dabar be vargo įveikiame trijų – keturių balsų har-monijas. Jau esame išmokę visas šventės jaunimo choro dainas, dar-buojamės prie jungtinio choro reper-tuaro“.

Trys jaunimo chorai „Momieste-lis“ iš Detroit, „Naujoji intriga“ iš Cleveland ir „Vėjelis“ iš Čikagos su-sikūrė tik 8-tosios dainų šventės proga, o iniciatyvos jiems vadovauti ėmėsi pats jaunimas. Chorui „Mo-miostelis“ vadovauja Andrius Gied-raitis, ir į šventę žada paruošti ir išmokyti 35-kių jaunuolių chorą. Cleveland choro „Naujoji intriga“ vadovas Saulius Kliorys moko 21 dainininką/kę, o Čikagos „Vėjelis“ „supūtė“ net 35 mergaites ir berni-ukus į Adomo Daugirdo repeticijas, kurias organizuoja Regina Čyvaitė.

Chorų vadovai, sparčiai ruošda-mi artėjančios šventės repertuarą, rūpinasi ir religinių, kalendorinių ar tautos švenčių paminėjimais. Vi-sose lietuviškų parapijų bažnytelėse skambėjo kalėdinės giesmės, dabar artėjant Vasario 16-tos minėji-mams, chorai randa laiko pasiruošti ir dalyvauti šioje šventėje. „Labai nudžiugino, kad mūsų trys chorai buvo pakviesti dalyvauti Vasario 16 minėjimo koncerte“, – sako vadovė G. Bukauskienė. Šiame koncerte pa-sirodys New York lituanistinės mo-kyklos vaikų choras vadovaujamas B. Mockienės, New York lituanisti-nės mokyklos jaunimo choras ir New York lietuvių choras vadovau-jami Gintarės Bukauskienės.

„Mes ruošiamės ‘draugystės’ koncertui kovo 11 d. kartu su Cleve-land moksleivių šokių grupe ‘Švytu-rys’ ir Detroit jaunimo chorą ‘Mo-

Neseniai Čikagos priemiesčiuose susibūręs jaunimo choras „Vėjelis“.

**Jaunimas atsiliepė į dainų šventės šūkį,
o dabar liko ir mums visiems atsiliepti
gausiu dalyvavimu.**

miestelis', – pranešė Saulius Kliorys. To koncerto repeticijai visi dalyviai susitiks stovykloje „Dainava“ vasario pabaigoje. Choras „Naujoji intriga“, ne tik organizuoja šį susitikimą, jų vadovas S. Kliorys yra sukūręs tinklalapį, kuriame skelbiama informacija apie chorą, talpinamos diskusijos apie choro pavadinimą, idėtos nuorodos į kitų švenčių tinklalapius. Adresas:

<http://jaunimas.blogspot.com>

Toronto jaunimo choras kol kas džiaugiasi tik smagiomis repeticijomis, linksmomis dainomis ir laukia bendrų repeticijų su mišriu jungtiniu chorą, ypač mišraus choro „Volunge“ metinio koncerto birželio mėnesį, kuriame dalyvaus ir jaunimo choras ir bus atliktas dainų šventės repertuaras.

Detroit „Momiestelio“ choro jaunimas jau turėjo progos pasidžiaugti dainos galia ir niekada neužmirš, kad „smagiausias choro momentas buvo kai repetavome su... kaip pasakyt... senimu (tėvų chorą). Buvo labai smagu girdėti kai tiek žmonių gražiai dainuoja keturiais balsais. Tikrai manau, kad tai davė postūmį mūsų choreliui; pamatėme kokį potencialą mes turime ir kaip galima skambėti“, – galvodamas apie būsimos šventės unikalumą, mintimis dalinosi Andrius Giedraitis.

Ilgesnį veiklos kelią nuėjusioms „Bangos“ dainininkėms ne kartą teko koncertuoti kasmetinėse LA Lietuvių dienos, Vasario 16-tos šventės. „Lietuviškos giesmės ir dainos praplėtė lietuvių kalbos žodyną, o pasirodymas prieš publiką suteikė drąsos ir pasitikėjimo savimi“, – pastebi vadovė Auksuolė Jackūnaitė.

Čikagos chorui „Vėjelis“ dabar sukelia tik šypseną prisiminus laikraščio *Draugas* gegužinės koncertą. „Sunkiai repetavom ir labai daug ruošėmės, ir štai mus pakvietė į sceną – prisimena R. Čyvaitė. – Mūsų koncertėlis buvo lauke ir mikrofonai nelabai pagarsino mūsų dangiškus balselius. Mes dainavom iš visų jėgų, bet vis tiek niekas mūsų negirdėjo. Nors tuo metu mums nebuvo juokinga, dabar kai prisimename tą dieną, galime tik juoktis“.

Repeticijų sąskambiai, koncertų prisiminimai, draugų šypsenos, naujų dainų melodijos – viskas susideda į jauno žmogaus išgyvenimų skrynelę, praturtina širdį, kūrybos polėkiui iššaukia jautrią sielą. Kiekvienas dalyvaujantis tuo jau įsitikino, jie visi dalinasi savo nepa-

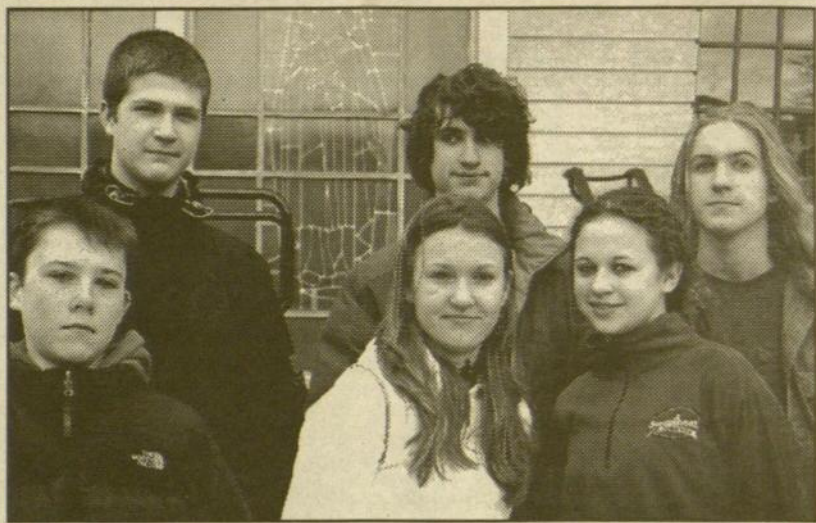

Cleveland, OH, jaunimo choras – „Naujoji intriga“.

**Repeticijų sąskambiai,
koncertų prisiminimai,
draugų šypsenos, naujų
dainų melodijos – viskas
susideda į jauno žmogaus
išgyvenimų skrynelę,**

kartojamais išgyvenimais.

Ateityje – 8-toji dainų šventė, į kurią taip entuziastingai ruošiasi aštuoni jaunimo chorai. Jaunimas atsilies į dainų šventės šūkį, o dabar liko ir mums visiems atsiliesiems gausiu dalyvavimu. Skubėkime užsisakyti bilietus į šią ypatingą ir istorinę šventę „Atsiliesk daina!“, nes šioje šventėje, patikėkite, dainuosime visi! ☐

Būrelis jaunuolių, pasiruošusių dalyvauti Aštuntojoje dainų šventėje Čikagoje.

Toronto jaunimo choras.

Kun. Juozo Zdebskio metinės minint

Atkelta iš 3 psl.

saką visiems jį pažinėjusiems.

Sesuo Birutė kalbėjo, kad jis išmokė žmones kančios aukos prasmės ir tie, kurie jo klausėsi, nebijojo mirties. Jis sugebėjo kiekvieno širdyje sužadinti dangaus ilgesį. Kalbėjo, kad jo atminimą, jo knygas po kruopelytę surinko ir šiandien čia salėje galima jas paimti, pasiskai-

tyti, sužinoti apie kun. Juozo Zdebskio gyvenimą bei jam tekusių išgyvenimus.

Buvusi kun. J. Zdebskio kraštiečių ir kaimynė Aldona Daugėlaitė-Gricienė pasakojo apie jo vaikystę, nes abu lankė tą pačią pradžios mokyklą Naujienos kaime.

Juozukas augo labai religingoje šeimoje, kur vakarais ir per šventes šeima kartu su vaikais suklupdavo bendrai maldai ar giesmei. Pasako-

jo, kaip jautėsi būsimasis kunigas, supratęs, kad tauta okupuota. Jis norėjo priešintis, bet mama pasakė: „Sūnau, tokiu būdu Lietuvai nepadėsi, kovok gerumu!“

Vėliau apie jo gerus darbus Lietuvai prakalbo Vatikano radijas. Po to atėjo žinia, kad kun. Juozą suėmė, kad prasidėjo jo kančių keliai.

Minėjimą vedė Kard. V. Sladkevičiaus memorialinio muziejaus vedėja Irena Petraitienė. Skambėjo

gražūs, šilti žodžiai, skirti kun. Juozo Zdebskio atminimui. Vedėja taip pat paminėjo, kad buvo daug negalėjusių atvykti į renginį. Jie skambino telefonais, siuntė pagarbos kupinus žodžius.

Pagrindinis kun. Juozo Zdebskio mirties 20-ųjų metinių minėjimas vyko vasario 5 d. Rudaminoje, kur amžino poilsio atgulė kankinys kun. J. Zdebskis. ☐

Dailininkės dovanos Lietuvai

MAGDALENA BIRUTĖ
STANKŪNIENĖ
SPALVŲ SIUITA LIETUVAI

Per dailininkės, Vilkaviškio Garbės pilietės Magdalenos Birutės Stankūnienės gimtadienį Vilkaviškio krašto muziejuje buvo pristatyta dailės kritikės, Lietuvos dailininkų sąjungos narės, menotyrininkės Vidos Mažrimienės parengta knyga *Magdalena Birutė Stankūnienė: spalvų siuita Lietuvai*.

Autorė rašo: „Šiandien nelengva atskirti, kur dailininkės Magdutės būta daugiau: ar Suvalkijos lygumose, gimtosiose Vilkaviškio apylinkėse, šalia brangių tėviškės relikvtų, kultūrinių versmių sūkuryje Vilniuje ar Kaune, ar ten, solidaus Vakarų pasaulio prieglobstyje. Neįšmatuojamas Stankūnienės veiklos mastas. Galbūt metų tėkmėje, susumuodami šios kilnios asmenybės triušą

Knygos *Magdalenos Birutės Stankūnienės: spalvų siuita Lietuvai* sutiktuvėse Vilkaviškio krašto muziejaus direktorius Antanas Žilinskas įteikia leidinį krašto tyrininkei Reginai Naujokaitienei. Kęstučio Inkratos nuotrauka.

Magdalena Birutė Stankūnienė. „Motinos“ — (1976 m.)

Lietuvos labui, pajėgsime įvertinti, koks pasišventimas glūdėjo gebėjime gyventi vandenynu atskirtos tėvynės gyvenimą”.

Menotyrininkė V. Mažrimienė, knygoje pristatydama M. B. Stankūnienės kūrybą, ją įvertino pasaulio meno fone. Dailininkė vis dėlto nežengia garsių pirmtakų keliais, o kuria lietuviškam regionui aktualius vaizdus.

Leidinyje apie dailininkės kūrybą paruoštas lietuvių ir anglų kalbomis, gausiai iliustruotas dailininkės darbų reprodukcijomis iš M. K. Čiurlionio muziejaus fondų. Jį pagyvina poezija (K. Binkio, A. Mackaus, Maironio, J. Baltrušaičio, J. Aisčio ir kitų) ir kelionių po gimtine nuotraukos.

Antanas Žilinskas
Muziejaus direktorius

Rašytojai Panevėžyje

Atkelta iš 5 psl.

Petro Puzino gatvė pėdino žvalutėlis Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto darbuotojas ir Lietuvos radijo laidų „Literatūros akiračiai“ organizatorius Virginijus Gasiliūnas. Jis stabtelėjo prie namo, kuriame gyveno Salomėja Nėris. Po kelio akimirkų viename iš kiemų amtelėjo palaidas šuneliukas ir taisykliai nubinzeno tik jam vienam tezinomui tikslu link Nevėžio. Turėjusiems pinigų ir noro buvo galimybė įsigyti įvairiausių knygų. Viršelių margumyne akis stabtelėjo prie Birutės Jonuškaitės *Ekspierimento*, Marcelijaus Martinaičio *K. B. įtariamo*, Aido Marčėno *Pasaulyje*. Po valandos sutiktas fotomenininkas Algimantas Aleksandravičius man padovanojo savo šviežiausią fotografijų albumą *Veidrodžio pusė*, kuriame tokie gyvi, net šiek tiek ne-realūs Juozo Miltinio dramos teatro aktorių, režisierių, grimuotojų ir apšvietėjų povyzos, veidai, plaštakos.

Panevėžyje gyvenusios poetės Elenos Mezginaitės atminimui skirta valanda ne vieno akyje subrandino nebūtinai regimą ašarą. Kelis opusus smuiku sugriežė Martynas

Švėgzda von Bekkeris. Nuo Vitražų fojė sienos iš vienuolikos fotografijų žvelgė įamžintos Elenos Mezginaitės akys, jos lūpose elegantiškai šokėjusi cigaretė, jos tiesi ir atvira stovėseną. Panevėžio fotografai Arūnas

Švelna, Irena Giedraitienė, Gintaras Lukoševičius, Algimantas Aleksandravičius ir Marija Čicirkienė surado savo dar nespėjusiuose apdulkėti archyvuose poetės būsenas. Dar betarpiškiau ir realiau pabūti su Elena Mezginaite neprievartingai įgaliojo 2003 metais padarytas Jono Čergelio ir Liudos Jonušienės filmas-interviu.

Panevėžio skulptorius Alfridas Pajuodis ir veikli Panevėžio literatūrinės žiemos dalyvė, poetė Dvilė Zelčiūtė. Virginijaus Gasiliūno nuotraukos.

Įspūdinga ir nuotaikinga šeštoji Panevėžio literatūrinė žiema baigėsi žurnalistų apklausomis, premijų ir prizų rašytojams įteikimais. Julijono Lindės–Dobilo premija paskirta rašytojui iš Kauno Kęstučiui Navakui už esė knygą *Gero gyvenimo kronikos* (išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla). Premijos pinigine išraišką Kęstutis murtelėjo švarko kišenėn ir perskaitė savo laišką Švedijos karaliui Gustavui, kurio įkyriai prašė Nobelio premijos savo kolegai Juozui Erlickui. Panevėžio apskrities viršininko administracijos įsteigta Elenos Mezginaitės pirmoji premija už rinkinį *Judas taipogi danguj* (išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla) įteikta poetui ir literatūros kritikui Valdemarui Kukului. Iš anoniminio bastūniškiausio eilėraščių konkursui pateiktų keturiolika eilėraščių išrinkti du, kurių autoriai taip ir liko anonimai. Dailininkas ir fotografas Vytautas Tamuliūnas savo paties sumanytą vieno euro premiją nuoširdžiai įteikė visų šešerių Panevėžio literatūrinių žiemų organizatorei Elvyrai Pažemeckaitėi.

Apsivyniojau kaklą dvimetriu šalikui, atsisveikinau su rubininkėmis, užsimaukšlinau savo kepurę su snapeliu. Įtemęs Panevėžys nepriekaištingai tolo už nugaros. ■